

Vergaderjaar 1997–1998

25 720

Organisch Psychosyndroom

Nr. 1

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 3 november 1997

Op 21 oktober heb ik in een algemeen overleg met uw commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van gedachten gewisseld over mijn **OPS-beleidsvoornemens**. Daarbij heb ik toegezegd om, gelet op de gedachtewisseling tijdens dat overleg, een brief aan u te sturen. Bijgaand licht ik derhalve nog eens de lijn toe die ik in het algemeen overleg heb verwoord.

Kern van het beleid

Uitgangspunt van het beleid is het zo veel mogelijk terugdringen van de risico's van werknemers bij het werken met oplosmiddelen en oplosmiddelenbevattende producten; met als uiteindelijk streven dat middelen met aantoonbare risico's voor de gezondheid niet meer zullen worden gebruikt. Gelet op de omvang van de problematiek en de daarmee samenhangende inspanning voor beleidsontwikkeling en handhaving kan dit einddoel niet op korte termijn worden gerealiseerd. Het stellen van prioriteiten is dus noodzakelijk, waarbij mij een gefaseerde aanpak voor ogen staat. De overheidsinterventie die ik *op korte termijn* beoogt hangt samen met de omvang van de betreffende risico's (met name hoogte en beheersbaarheid van blootstellingen) in verschillende sectoren, hetgeen betekent dat de regels stricter zullen zijn naarmate de risico's groter zijn. Een en ander leidt tot een gelede aanpak, waarbij drie categorieën van beleidsmaatregelen zijn voorzien: a. een wettelijke vervangingsplicht, b. het vastleggen van «stand van de techniek» in beleidsregels, en c. een categorie «nader te beschouwen». Welk van de drie soorten maatregelen van toepassing is voor een bepaalde sector waar oplosmiddelen worden gebruikt, is allereerst afhankelijk van de aard en ernst van problematiek van oplosmiddelenblootstelling in die sector; maar ook technische en economische haalbaarheid van maatregelen zijn medebepalend voor de keuze van maatregelen voor een bepaalde sector. Voor categorie a (wettelijke vervangingsplicht) komen daarom die branches aan bod waarin een hoge aantal OPS-patiënten en/of aanzien-

lijke kans op hoge blootstellingen wordt gesignaleerd, en waarbij vervanging in vrijwel alle gevallen mogelijk en voor de bedrijfstak haalbaar is.

Op *de langere termijn* staat mij een aanpak voor ogen waarbij sectoren, indien noodzakelijk uit het oogpunt van risicobeheersing, verschuiven naar categorie b of a, met als uiteindelijk doel vervanging als wettelijke beheersmaatregel.

Vervangingsplicht (categorie a)

Er is (voor wat betreft werken met oplosmiddelen) sprake van een groot en slecht beheersbaar risico, en vervanging is beschikbaar. Op dit moment gaat het om binnen schilder- en stofferingswerkzaamheden. Een op de Arbeidsomstandighedenwet gebaseerd concept-vervangingsbesluit terzake zal in februari 1998 conform de daarvoor geldende voorhang-procedure aan uw Kamer ter kennis worden gebracht. Zoals gezegd ben ik bereid de voorgenomen wettelijke regeling te heroverwegen indien werkgevers en werknemers gezamenlijk binnen een half jaar (vanaf augustus 1997, dus uiterlijk februari 1998) alsnog overeenstemming bereiken over een aanpak op vrijwillige basis, die voldoet aan de beoogde bescherming van werknemers tegen OPS.

Beleidsregels (categorie b)

Er is weliswaar sprake van een groot potentieel risico, maar dit risico kan door het nemen van beheersmaatregelen adequaat worden beheerst. In een beleidsregel wordt, op basis van onderzoek, de «stand der techniek» voor doeltreffende beheersing van blootstelling voor de betreffende branche, activiteit of toepassing vastgelegd. Het is denkbaar dat, wanneer de «stand der techniek» dat mogelijk maakt, vervanging in de beleidsregel is vastgelegd. In dat geval kan vervanging ook daadwerkelijk door de Arbeidsinspectie van een werkgever worden verlangd. Indien een werkgever echter redelijkerwijs (op grond van haalbaarheids-overwegingen; dit dient te worden beargumenteerd) niet kan vervangen, mag uitgeweken worden naar andere doeltreffende beheersmaatregelen, een en ander conform de zogeheten arbeidshygiënische strategie (bronmaatregelen hebben voorrang). Ook deze maatregelen worden met naam en toenaam in de beleidsregel genoemd. Dergelijke beleidsregels kunnen relatief snel worden vastgesteld en gemakkelijk aan de voort-schrijdende «stand der techniek» worden aangepast.

Op dit moment zijn beleidsregels in voorbereiding voor de grafische sector, en voor autospuiterijen en autoschadeherstelbedrijven. Deze regels zullen medio 1998 van kracht worden.

Zoals door mij aangegeven is categorie b niet statisch. Afhankelijk van de noodzaak en mogelijkheden kunnen sectoren van categorie b naar categorie a worden overgeheveld.

Nader te beschouwen (categorie c)

Het gaat om een scala aan branches waarin met oplosmiddelen gewerkt wordt. Met een nog nader te maken selectie van deze sectoren zal op korte termijn worden overlegd over een mogelijke resp. gewenste aanpak van het oplosmiddelenprobleem. Nader onderzoek kan aangewezen zijn. Zonodig zal ook hier dwingende overheidsinterventie worden overwogen, door sectoren in categorie a of b te plaatsen.

Mocht uw Kamer van mening zijn dat meer sectoren in categorie a zouden worden geplaatst dan door mij op korte termijn beoogd, dan wijs ik u erop dat de daartoe benodigde voorbereiding – zowel wat betreft onderzoek, formulering van een uitgebreidere vervangingsplicht als het

noodzakelijke overleg met de betrokken sectoren – meer tijd zal vergen. Ik verwacht dat een aldus uitgebreide vervangingsverplichting niet vóór het verkiezingsreces aan uw kamer kan worden aangeboden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
F. H. G. de Grave